



## Teaching Guide

| Teaching Guide           |                                                                                                          |        |                                                                                              |           |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Identifying Data         |                                                                                                          |        |                                                                                              | 2019/20   |
| Subject (*)              | Clinic Gerontology II                                                                                    |        | Code                                                                                         | 653491005 |
| Study programme          | Mestrado Universitario en Xerontoloxía (Plan 2011)                                                       |        |                                                                                              |           |
| Descriptors              |                                                                                                          |        |                                                                                              |           |
| Cycle                    | Period                                                                                                   | Year   | Type                                                                                         | Credits   |
| Official Master's Degree | 2nd four-month period                                                                                    | First  | Obligatory                                                                                   | 6         |
| Language                 | Galician                                                                                                 |        |                                                                                              |           |
| Teaching method          | Face-to-face                                                                                             |        |                                                                                              |           |
| Prerequisites            |                                                                                                          |        |                                                                                              |           |
| Department               | Ciencias Biomédicas, Medicina e FisioterapiaFisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas                 |        |                                                                                              |           |
| Coordinador              | Balo García, Aránzazu                                                                                    | E-mail | aranzazu.balo@udc.es                                                                         |           |
| Lecturers                | Balo García, Aránzazu<br>Lodeiro Fernández, Leire<br>Millan Calenti, Jose Carlos<br>Núñez Pérez, Antonio | E-mail | aranzazu.balo@udc.es<br>leire.lodeiro@udc.es<br>jose.millan.calenti@udc.es<br>a.nunez@udc.es |           |
| Web                      |                                                                                                          |        |                                                                                              |           |
| General description      |                                                                                                          |        |                                                                                              |           |

## Study programme competences

| Code | Study programme competences                                                                                                                                                                           |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| A1   | Saber valorar de xeito integral ás persoas maiores así como utilizar os resultados da valoración para intervir de acordo ao diagnóstico preestablecido.                                               |
| A2   | Saber diagnosticar a patoloxía máis prevalente nas persoas maiores así como establecer as pautas terapéuticas máis indicadas, tanto desde o punto de vista farmacolóxico como non farmacolóxico.      |
| A3   | Saber diagnosticar os problemas sociais e/o sociosanitarios que inciden na persoa maior e poñer en marcha as medidas axeitadas a fin de conseguir o maior estado de benestar para el e o seu entorno. |
| A4   | Estar en condicións de dirixir calquera recurso xerontolóxico.                                                                                                                                        |
| A5   | Saber realizar procuras en bases de datos científicas, así como aplicar os resultados das mesmas na consecución de proxectos de investigación.                                                        |
| A6   | Adquirir as competencias necesarias para aplicar o método científico no desenvolvemento de proxectos.                                                                                                 |
| A7   | Ter os coñecementos suficientes para incorporarse como investigador en actividades de I+D+i.                                                                                                          |
| A8   | Coñecer as diferentes convocatorias públicas e privadas para a consecución de financiamento e estar en condicións de elaborar un proxecto.                                                            |
| A9   | Incorporarse como xestor de proxectos a entidades de I+D+i.                                                                                                                                           |
| A10  | Saber analizar os resultados obtidos na actividade profesional a fin de poder integralos en liñas de investigación e dentro delas, en proxectos do eido da Xerontoloxía e a Xeriatría.                |
| A11  | Saber difundir os resultados obtidos na actividade asistencial a través das diferentes fontes de información xerontolóxicas e xeriatricas.                                                            |
| B1   | Estar en disposición de integrarse en equipos de Saúde, centros xerontolóxicos e entidades que prestan servizos dirixidos as persoas maiores.                                                         |
| B2   | Estar en disposición de incorporarse como profesional aos equipos de valoración e intervención creados no marco da denominada ?Lei da dependencia?.                                                   |
| B3   | Ter o coñecemento para denominarse especialista en Xerontoloxía Clínica de acordo á especialidade desenvolvida.                                                                                       |
| B5   | Ser capaz de aplicar o método científico.                                                                                                                                                             |
| B6   | Ser capaz de incorporarse a calquera equipo de I+D+i.                                                                                                                                                 |
| B7   | Estar en disposición de realizar actividades asistenciais e investigadoras de xeito integral nos campos social, sanitario e sociosanitario.                                                           |
| C1   | Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.                                                                                              |
| C2   | Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.                                                                                                                   |
| C3   | Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.                       |



|    |                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C4 | Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común. |
| C5 | Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.                                                                                                                                               |
| C6 | Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.                                                                                                                      |
| C7 | Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.                                                                                                                                                                       |
| C8 | Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.                                                                                                          |

| Learning outcomes                                                                                                                                                             |                                               |                          |                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|--------------------------|------------------------------------------------------|
| Learning outcomes                                                                                                                                                             | Study programme competences                   |                          |                                                      |
| Comprender as características dos principais síndrome xerontolóxicos                                                                                                          | AJ1<br>AJ2<br>AJ3<br>AC2                      | BJ1<br>BJ2<br>BJ3        |                                                      |
| Comprender as características da intervención paliativa e enfermos terminais                                                                                                  | AJ1<br>AJ3                                    | BJ1<br>BJ2<br>BJ3        | CC7                                                  |
| Desenvolver capacidades adecuadas para diagnosticar principais síndrome que afectan as persoas maiores                                                                        | AJ1<br>AJ2<br>AJ3                             | BJ1<br>BJ2<br>BJ3        | CC7                                                  |
| Aplicar o coñecemento adquirido para diagnosticar e tratar principais síndrome xerontolóxicas                                                                                 | AJ1<br>AJ2<br>AJ3<br>AR1<br>AC1<br>AC2        | BJ1<br>BJ2<br>BJ3<br>BC1 | CC7                                                  |
| Razoar metodicamente con outros membros do equipo profesional, sendo capaz de discutir a información e interactuar para obter conclusións máis axeitadas totalmente integrado | AJ4                                           | BJ1<br>BJ2<br>BR2<br>BC1 |                                                      |
| Comunicarse con outros profesionais, pacientes e familiares de preservar adecuadamente os principios éticos e valores morais campo propio da Xerontoloxía                     | AJ4<br>AR3<br>AR5                             | BJ1<br>BJ2               | CC1<br>CC2<br>CC3<br>CC4<br>CC5<br>CC6<br>CC7<br>CC8 |
| Desenvolvendo habilidades de aprendizaxe para realizar estudos e investigacións na área de Xerontoloxía, capaz de proxectar e estruturar un proxecto de investigación         | AR1<br>AR2<br>AR3<br>AR4<br>AR5<br>AC1<br>AC2 | BR1<br>BR2<br>BC1        | CC1<br>CC2<br>CC3<br>CC4<br>CC5<br>CC6<br>CC7<br>CC8 |

| Contents |           |
|----------|-----------|
| Topic    | Sub-topic |



|                                                  |                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| TEMA 1. SÍNDROMES XERONTOLÓXICAS E XERIÁTRICOS   | Os síntomas e signos<br>Afectación da persoa anciá<br>Avaliación integral<br>Bibliografía                                                                       |
| TEMA 2. SÍNDROME CONFUSIONAL AGUDO               | Os síntomas e signos.<br>Afectación da persoa anciá<br>Avaliación integral<br>Bibliografía                                                                      |
| TEMA 3. MAREOS E SÍNCOPES                        | Mecanismos fisiopatolóxicos<br>Manifestacións en anciáns<br>Vertixe posicional<br>Diagnóstico diferencial<br>Presentación, prognóstico e tratamento             |
| TEMA 4. ÚLCERAS POR PRESIÓN                      | Epidemioloxía e extensión do problema<br>Etiopatogenia<br>Clasificación-proba<br>Orientacións xerais sobre prevención<br>Orientacións xerais sobre o tratamento |
| TEMA 5. INCONTINENCIA DE ORINA                   | Etiopatogenia e tipos<br>Aspectos diferenciais en anciáns.<br>Abordaxe terapéutica<br>Dispositivos para garantir a continencia<br>Bibliografía                  |
| TEMA 6. INCONTINENCIA DE HECES                   | Tipos.<br>Valoración. Actitud terapéutica.<br>Bibliografía                                                                                                      |
| TEMA 7. TRASTORNOS DO SONO                       | Epidemioloxía<br>Polissonografía<br>Insomnio<br>Dissomnias.<br>Hipersonia.<br>Parassonias.<br>Intervención en trastornos do sono.<br>Bibliografía               |
| TEMA 8. ALTERACIONS SENSORIAIS NO ENVELLECIMENTO | Trastornos da audición<br>Trastornos da visión<br>Outros trastornos sensoriais<br>Bibliografía                                                                  |
| TEMA 9. DOR CRÓNICA                              | Epidemioloxía<br>Características da dor no ancián<br>Terapéutica non farmacolóxica<br>Terapia medicamentosa<br>Bibliografía                                     |



|                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| TEMA 10. ASPECTOS PSICOSOCIAIS DOS CUIDADOS PALIATIVOS E MORTE DIGNA | <p>Etapas morte adaptación.</p> <p>Negación e illamento. Rabia e furia. Negociación ou acordo. Depresión.</p> <p>Adaptación. fases de adaptación morte. Como a subministración de información sensibles.</p> <p>A morte digna.</p> <p>Introdución.</p> <p>Dereitos. Bioética. aspectos legais. aspectos legislativos. lei autonomía do paciente.</p> <p>Testamento Vital. Postulados "extensivos". Postulados "restritivos".</p> <p>Bibliografía</p>    |
| TEMA 11. TRASTORNOS PSIQUIÁTRICOS NAS PERSOAS MAIORES                | <p>Introdución</p> <p>Prevalencia perda de memoria e depresión aguda confusión.</p> <p>Concept. Causas. factores de influencia.</p> <p>Recursos</p> <p>Avaliación</p> <p>Consecuencias</p> <p>Explotación</p> <p>Insomnio</p> <p>Ansiedade</p> <p>Introdución</p> <p>Epidemioloxía</p> <p>Síntomas clínicos</p> <p>Cadros clínicos</p> <p>Diagnóstico</p> <p>Diagnóstico diferencial</p> <p>Tratamento</p> <p>Bibliografía</p>                          |
| TEMA 12. TRASTORNOS PSICÓTICOS NAS PERSOAS MAIORES                   | <p>Trastornos psicóticos nos maiores. Definición. Clínica. Peculiaridades na vellez.</p> <p>Esquizofrenia. Evolución.</p> <p>Trastorno bipolar.</p> <p>Demencia.</p> <p>Parafrenia.</p> <p>Trastorno delirante.</p> <p>Trastorno psicótico breve.</p> <p>Manía.</p> <p>Depresión con síntomas psicóticos.</p> <p>Depresión versus demencia.</p> <p>Delirium o síndrome confusional agudo.</p> <p>Outros trastornos psicóticos.</p> <p>Bibliografía.</p> |

| Planning                       |                                                        |                      |                               |             |
|--------------------------------|--------------------------------------------------------|----------------------|-------------------------------|-------------|
| Methodologies / tests          | Competencies                                           | Ordinary class hours | Student's personal work hours | Total hours |
| Multiple-choice questions      | A1 A2 A3 A4 A5 A6<br>A7 A11 B1 B2 B3 B5<br>B7 C3 C6 C7 | 3                    | 6                             | 9           |
| Guest lecture / keynote speech | A1 A2 A3 A5 A11 B1<br>B2 B7                            | 32                   | 64                            | 96          |



|                                                                                                                                 |                             |    |    |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|----|----|----|
| Critical bibliographical                                                                                                        | A5 A6 A7 A11 B5 B7<br>C3 C7 | 3  | 30 | 33 |
| Personalized attention                                                                                                          |                             | 12 | 0  | 12 |
| (*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students. |                             |    |    |    |

| Methodologies                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Methodologies                  | Description                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Multiple-choice questions      | Proba tipo test composto por corenta preguntas con catro respostas cada tipo, das cales só unha é correcta. preguntas mal contestadas subtraído 0,33 punto á dereita, non subtraindo sen resposta. Para pasar o exame, o alumno debe obter unha puntuación final do 65% do total despois de restar os puntos fallou. por exemplo; 30 ben, 4 e 6 incorrecta sen resposta. O resultado final é de $30,4 * 0,33 = 28,68$ . |
| Guest lecture / keynote speech | Exposición oral por parte dos profesores dos temas da materia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Critical bibliographical       | Análisis crítico de un ou varios artigos indexados en el ISI WEB OF SCIENCES de revistas con factor de impacto a fin de que o alumno se familiarice cas búsquedas bibliográficas e a extracción dos contidos fundamentais dos artigos científicos.                                                                                                                                                                      |

| Personalized attention   |                                                             |
|--------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Methodologies            | Description                                                 |
| Critical bibliographical | Tutela nas pautas a seguir para a realización de traballos. |

| Assessment                     |                                                        |                                                |               |
|--------------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------|
| Methodologies                  | Competencies                                           | Description                                    | Qualification |
| Multiple-choice questions      | A1 A2 A3 A4 A5 A6<br>A7 A11 B1 B2 B3 B5<br>B7 C3 C6 C7 | Examen 40 preguntas tipo test                  | 75            |
| Guest lecture / keynote speech | A1 A2 A3 A5 A11 B1<br>B2 B7                            | Asistencia e participación nas clases teóricas | 10            |
| Critical bibliographical       | A5 A6 A7 A11 B5 B7<br>C3 C7                            | Análisis crítico dos artigos recomendados      | 15            |

| Assessment comments                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Traballo supervisado:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- No caso de detectar fraudes, copia ou plaxio na escrita do traballo do curso, implica un suspenso afectou a avaliación de oportunidades (0.0) e reenvío directo á seguinte oportunidade.</li> <li>- Esta actitude será comunicado ao Comité Académico e outros profesores do título.</li> <li>- Se a irregularidade é reiterada nunha segunda avaliación, a Comisión poderá solicitar ao Reitor expulsión do estudante temporal ou perpetua do Master cursado.</li> </ul> |

| Sources of information |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Basic                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Millán Calenti JC (2011). Gerontología y Geriatria. Valoración e Intervención. Madrid. ed. Médica Panamericana</li> <li>- Millán Calenti JC (2006). Principios de Gertiatria y Gerontología. Madrid. Ed. McGraw Hill Interamericana</li> <li>- Molina Martin JdD, Andrade Rosa C (2006). Psiquiatria de Cabecera II. De la Psicogeriatria a la Atención Primaria. Madrid. Ed. Ergon</li> <li>- SEPG, Mateos Alvarez R, Olivera Pueyo J, Azpiazu Artigas P, Martin Carrasco M, Aguera Ortiz L, Sanch (2011). Guía Esencial de Psicogeriatria. Madrid. Ed. Panamericana</li> </ul> |
| Complementary          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

| Recommendations |
|-----------------|
|-----------------|



| Subjects that it is recommended to have taken before                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Assessment and intervention in Gerontology/653491001<br>Clinic Gerontology II/653491003                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Subjects that are recommended to be taken simultaneously                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Geriatric Pathology and Intervention I/653491006<br>Geriatric Pathology and Intervention II/653491007                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Subjects that continue the syllabus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Other comments                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <p>Coñecemento de lingua inglesa para ler e comprender artigos científicos.</p> <p>Para axudar a conseguir un entorno inmediato sostenible e cumprir co obxectivo estratéxico 9 del I Plan de Sostenibilidade Medio-ambiental Green Campus FCS, os traballos documentais que se realicen nesta materia</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Mayoritariamente se solicitarán en formato virtual e soporte informático</li><li>- De realizarse en papel:</li><li>- Non se utilizarán plásticos</li><li>- Realizaránse impresions a dobre cara</li><li>- Emplearase papel reciclado</li><li>- Evitarase a realización de borradores.</li></ul> |

(\*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.